

II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

KOMISSIO

KOMISSION LAUSUNTO,

annettu 18 päivänä joulukuuta 1995,

Peenejoen laakson poikki kulkevaksi suunnitellusta moottoritiestä A 20 (Saksan liittotasavalta) luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 4 kohdan mukaisesti

(96/15/EY)

1 Moottoritie A 20

- 1.1 Saksan liittotasavalta suunnittelee Lyypekin, Stralsundin ja Stettinin yhdistävän moottoritie A 20:n rakentamista "Deutsche Einheit" -liikennehankkeiden yhteydessä.

Linjaussuunnitelmien mukaan moottoritie kulkisi Mecklenburg—Etu-Pommerin alueella kahden luonnonvaraisten lintujen suojelusta 2 päivänä huhtikuuta 1979 annetun neuvoston direktiivin 79/409/ETY⁽¹⁾ soveltamisalaan kuuluvan erityissuojelualueen poikki. Näillä alueilla on ensisijaisesti suojeltavia luontotyyppejä, joihin moottoritie vaikuttaisi haitallisesti. Saksan hallitus esittää muita kuin ihmisen terveyteen tai yleiseen turvallisuuteen liittyviä erittäin tärkeitä, yleisen edun kannalta pakottavia syitä. Tämän vuoksi komissio antaa lausunnon luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta 21 päivänä toukokuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY⁽²⁾ (luontotyyppidirektiivi) 6 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

- 1.2 Trebel- ja Recknitz-jokien laakson ylityksen osalta komissio totesi 27 päivänä huhtikuuta 1995⁽³⁾ antamassaan lausunnossa, että suojelualueelle koituvat haitat voidaan perustella erittäin tärkeillä yleisen edun kannalta pakottavilla syillä. Peenejoen laakson ylitys ei ollut tämän komission lausunnon aiheena, koska Saksan viranomaiset harkitsivat tämän osuuden linjaussuunnitelmia uudelleen arvioidakseen vähemmän vahinkoa aiheuttavia linjauksia.

Luontotyyppidirektiivin 6 artiklan 4 kohdan mukaisesti Saksan liikenneministeriö ilmoitti komissiolle 3 päivänä elokuuta 1995 päivätyssä kirjeessään, että Peenejoen ylitystä koskevat uudet linjaussuunnitelmat oli tehty, ja pyysi komissiota antamaan lausunnon. Komission pyynnöstä sille toimitettiin 6 päivänä lokakuuta 1995 päivätyssä kirjeessä lisätietoja ja yksityiskohtaiset kasvillisuus- ja lintukartat. Komissio otti 24 päivänä lokakuuta 1995 tehtäväkseen suojelualueen mahdollisten ylitysten arvioinnin paikalla.

- 1.3 Kuten komissio esitti 27 päivänä huhtikuuta 1995 antamassaan lausunnossa, Saksan hallitus on tehnyt kaksi päätöstä, joilla moottoritiehanke A 20 on määritelty ensisijaiseksi sillä perusteella, että Mecklenburg—Etu-Pommerin alueen korkeasta työttömyydestä kärsivän talouden elvyttäminen vaatii olemassa olevan tieverkon huomattavaa parantamista. Saksan liittopäivät totesi mainitun moottoritien tarpeellisuuden teiden kehittämisestä 15 päivänä marraskuuta 1993 annetulla lailla.

⁽¹⁾ EYVL N:o L 103, 25.4.1979, s. 1

⁽²⁾ EYVL N:o L 206, 22.7.1992, s. 7

⁽³⁾ 95/C 178/03 (EYVL N:o C 178, 13.7.1995, s. 3)

Mecklenburg—Etu-Pommerin työttömyysaste mitattuna koko työikäisestä väestöstä oli 15,2 prosenttia ⁽¹⁾ lokakuussa 1995. Uusien osavaltioiden työttömyysaste oli 13,8 prosenttia ja vanhojen osavaltioiden 8,1 prosenttia. Koko Saksan liittotasavallan työttömyysaste oli 9,2 prosenttia. Mecklenburg—Etu-Pommerin työttömyysaste on jo vuodesta 1992 ollut melkein kaksinkertainen vanhoihin osavaltioihin verrattuna.

Mecklenburg—Etu-Pommerissa asuu 2,3 prosenttia liittotasavallan väestöstä, ja se tuottaa noin 1,1 prosenttia Saksan bruttokansantuotteesta (arvioitujen lukujen vuodeksi 1994) ⁽²⁾. Mecklenburg—Etu-Pommerin bruttokansantuote on väestön määrään suhteutettuna siis selvästi pienempi kuin keskimääräinen bruttokansantuote.

Mecklenburg—Etu-Pommeri on rakennerrahastoista annetun asetuksen ⁽³⁾ mukaisesti tavoitteeseen 1 kuuluva alue. Tällaiset alueet ovat heikoimmin kehittyneitä, ja niiden kehitystä sekä rakenteellista sopeutumista tulee erityisesti tukea yhteisön taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden vahvistamiseksi.

- 1.4 Moottoritie A 20 on osa Euroopan laajuista tieverkkoa ⁽⁴⁾. Tätä tieverkkoa tulee parantaa osana Euroopan laajuisia verkostoja (Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 129 b artikla), jotta voidaan taata sisämarkkinoiden toiminta ja jotta unionin kansalaiset, taloudelliset toimijat sekä alueelliset ja paikalliset yhteisöt hyötyvät alueesta, jolla ei ole sisäisiä rajoja. Tieverkon avulla on tarkoitus yhdistää erityisesti liikenteen kannalta saarroksissa olevat alueet ja reuna-alueet yhteisön keskusalueisiin yhteisön taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden vahvistamiseksi.

2 Suojelualue

Suunniteltu moottoritie kulkee "Peenetal vom Kummerower See bis Schadefähre"-suojelualueen poikki. Alue seuraa Peenejoen laaksoa 70 kilometriä ja muodostaa väylän, jonka leveys vaihtelee yhdestä viiteen kilometriin ja joka sijaitsee rannikon ja Mecklenburg—Etu-Pommerin kaakkoisosan välissä. Alueella on Pohjois-Saksan suurin sekä eläimistön ja kasviston osalta, rikkain emäksinen tulvaletto. Alue on huomattavan monien harvinaisten ja uhanalaisten lintujen, mukaan lukien muuttolin- tulajien, pesimä- ja levähdyspaikka. Koko alue koostuu puustoisista ja jokivar- sien tulvametsistä, jotka ovat luontotyypidirektiivin mukaan ensisijaisesti suojeltavia luontotyyppejä (liite I, numero 44.A1—44.A4 ja numero 44.3).

Lukuun ottamatta suojelualueella olevaa neljää asutusaluetta (Anklam, Jarmen, Loitz ja Demmin) laaksossa on laajoja luonnontilassa olevia alueita.

3 Linjaussuunnitelmat

Saksan liittotasavalta tutki päivvaihtoehtoina Peenejoen ylitysalueiksi Loitzin länsi- puolta sekä Jarmenin itä- ja länsipuolella olevia alueita. Taloudellisista ja rakenteelli- sista syistä ja erityisesti Grimmenin ja Greifswaldin muihin talouskeskuksiin liittyvän yhteyden tuoman ajansäästön vuoksi Saksan liittotasavalta kannatti Jarmenin itäpuo- lella olevaa ylitysaluetta.

Liittotasavallan liikenneministeriö päätti 20 päivänä tammikuuta 1995, että linjaus kulkisi Jarmenin itäpuolelta. Mecklenburg—Etu-Pommerin talousasioiden ministe- riölle annettiin määräys löytää kansallisten ja Euroopan ympäristötavoitteiden kanssa yhdenmukainen ratkaisu Peenejoen ylitysalueen osalta.

⁽¹⁾ Lähde: Bundesanstalt für Arbeit

⁽²⁾ Lähde: Statistisches Bundesamt

⁽³⁾ Neuvoston asetus (ETY) N:o 2081/93 (EYVL N:o L 193, 31.7.1993)

⁽⁴⁾ 29 päivänä lokakuuta 1993 tehty neuvoston päätös 93/629/ETY (EYVL N:o L 305, 10.12.1993, s. 11)

Mecklenburg—Etu-Pommerin viranomaiset eivät siis enää voineet harkita Jarmenin tai Loitzin länsipuolella olevia linjausvaihtoehtoja. Komission on kuitenkin varmistettava luontotyyppidirektiivin 6 artiklan 4 kohdan mukaisesti, että alueelle aiheutuvat haitalliset vaikutukset hyväksytään vain vaihtoehtoisten ratkaisujen puuttuessa. Sen on siksi arvioitava, onko olemassa vähemmän haitallista ratkaisua kuin ehdotus Jarmenin itäpuolella kulkevasta linjauksesta.

3.1 *Alunperin kannatettu Peenejoen ylitysalue Jarmenin itäpuolella*

Alunperin kannatettujen linjaussuunnitelmien mukaan A 20 -moottoritien oli tarkoitus kulkea Peenejoen poikki siltana, joka olisi sijainnut 1 000 metriä itään nykyisestä ylitysalueesta Jarmenin lähellä olevassa laaksossa. Tämä suojelualueen osa, joka on emäksistä tulvalettoa ja puustoista suota ja on siis ensisijaisesti suojeltava luontotyyppi, ei näytä kärsineen nykyisen käytön haitallisista vaikutuksista. Tämän vuoksi kyseistä Peenejoen aluetta ravinnonhankintaan ja pesimiseen käyttäviä lajeja on paljon. Ruisrääkkä (*Crex crex*), sinirinta (*Luscinia svecica*) ja kattohaikara (*Ciconia ciconia*) ovat muutamia esimerkkejä alueella esiintyvistä lajeista.

Kyseinen linjaus olisi vahingoittanut välittömästi puustoista suoaluetta noin 150 metrin alueelta. Välittömät vaikutukset (melu, saasteet, valo, lajien monimuotoisuuden muuttuminen) olisivat tuntuneet noin 1 000 metriä moottoritien molemmille puolille ulottuvalla alueella.

3.2 *Peenejoen ylitysalue Loitzissa*

Loitzin länsipuolella olevaan alueeseen vaikuttaa jossakin määrin haitallisesti suurjännitelinja. Vaikka linjaus ei välittömästi vaikuttaisikaan ensisijaisesti suojeltaviin luontotyyppeihin, merkittäviä emäksisiä soita tuhoutuisi huomattavan suurella alueella. Lisäksi pikkuhuitin (*Porzana parva*), sinirinnan ja pikkukiljukoitan (*Aquila pomarina*) elinympäristöt tuhoutuisivat. Erityisesti pikkukiljukotka on Saksassa erittäin harvinainen eikä pesi muualla Keski- ja Länsi-Euroopassa.

3.3 *Peenejoen ylitysalue Jarmenin länsipuolella*

Tämä mahdollinen linjausvaihtoehto sijaitsisi 2,5 kilometriä länteen suunnitellusta, Jarmenin itäpuolella olevasta ylitysalueesta. Ensisijaisesti suojeltavien luontotyyppien osalta välittömät vaikutukset kohdistuisivat emäksisiin tulvametsiin ja välilliset vaikutukset toiseen ensisijaisesti suojeltavaan luontotyyppiin, noin 150 metrin päässä ehdotetusta linjauksesta sijaitsevaan puustoiseen suohon. Myös sinirinnan ja kattohaikaran pesintä- ja ravinnonhankintapaikat vahingoittuisivat.

3.4 *Nykyinen suunnitelma Peenejoen ylitysalueesta Jarmenin itäpuolella*

Nykyisten linjaussuunnitelmien mukaan moottoritie kulkisi Peenejoen poikki 300 metriä itään olemassa olevasta, valtatie B 96:ta pitkin kulkevasta kaupallisen keskuksen lähellä sijaitsevasta ylityspaikasta. Vaikutukset eivät olisi välittömiä ensisijaisesti suojeltavien luontotyyppien alueella, koska lähin niistä sijaitsee 300 metrin päässä suunnitellusta sillasta. Linjaus olisi kuitenkin haitallinen muiden yhteisön edun kannalta tärkeiden lajien, kuten sauron (*Lutra lutra*), majavan (*Castor fiber*), kuningaskalastajan (*Alcedo atthis*) ja ison kultasiiven (*Lycaena dispar*) osalta. Näitä lajeja esiintyy kuitenkin koko suojelualueella tai, ison kultasiiven osalta, ainakin joissakin muissa suojelualueen osissa.

4 **Päätelmät**

4.1 *Alueeseen kohdistuvat vaikutukset*

Neljästä suojelualueella sijaitsevasta mahdollisesta ylityksestä nykyinen ehdotus aiheuttaa vähiten vahinkoa. Ensisijaisesti suojeltavat luontotyypit eivät vahingoitu välittömästi. Välittömät vaikutukset eivät kohdistu harvinaisiin lintulajeihin, joiden

vuoksi laakso on määritelty erityissuojelualueeksi. Sijoittamalla ylitysalue nykyisen ylitysalueen lähelle vältetään laakson koskemattoman osan ylitys ja uudet haittavaikutukset yhdistyvät alueen läheisen kylän, olemassa olevan sillan ja teollisuuden aiheuttamaan nykyiseen rasitukseen. Näistä syistä moottoritien vaikutukset alueeseen vaikuttavat kokonaisuutena siedettäviltä.

4.2 *Erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavat syyt*

Kuten komissio on 27 päivänä huhtikuuta 1995 antamassaan lausunnossa hahmotellut, Mecklenburg—Etu-Pommeri kärsii erityisen suuresta työttömyydestä. Mecklenburg—Etu-Pommerin työttömyysaste on jo useita vuosia ollut melkein kaksinkertainen vanhoihin osavaltioihin verrattuna. Mecklenburg—Etu-Pommerin bruttokansantuote on suhteessa väestömäärään selvästi pienempi kuin keskimääräinen bruttokansantuote.

Yhteisö ottaa huomioon Mecklenburg—Etu-Pommerin erityisen aseman rakennerahastoista annetun asetuksen mahdollistamien tukitoimien avulla. Lisäksi A 20 on osa Euroopan laajuista liikenneverkostoa. Rakennerahaston, kuten myös Euroopan laajuisten verkostojen päämääränä on sisämarkkinoiden toteuttaminen sekä taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistäminen yhteisössä. Tämän päämäärän saavuttamiseksi Mecklenburg—Etu-Pommerin on luotava idän ja lännen välinen yhdystie, jonka avulla osavaltio yhdistetään yhteisön keskusalueisiin.

Tämän liikennehankkeen erityisarvo osana "Deutsche Einheit" -liikennehanketta käy ilmi Saksan hallituksen sille antamasta korkeimmasta prioriteetista, kuten myös Saksan liittopäivien moottoritien tarpeellisuudelle antamasta vahvistuksesta.

Vaihtoehtoista ratkaisua ei ole löytynyt. Suojelualueen poikki kulkevaa linjausta ei voida välttää sen pituuden ja sijainnin vuoksi; moottoritien rakentamisella tavoitellut päämäärät ja myös toivottu liikenteen ryhmittely jäävät saavuttamatta.

4.3 *Lieventävät ja korvaavat toimet*

Jo en ylitysalueesta tulee kuitenkin keinotekoinen este Peenejoen laakson lajien muuolle, ja se aiheuttaa häiriötä muille, lintu- ja luontotyyppidirektiivissä lueteltujen lajien kannalta tärkeille luontotyypeille. Tämän vuoksi on toteuttava riittävät korvaavat toimet, jotka takaavat Natura 2000:n yleisen yhtenäisyyden. Komissio on pannut merkille Saksan liikenneministeriön 30 päivänä lokakuuta 1995 päivätyssä kirjeessä kuvatut korvaavat toimet, jotka koskevat seitsemän eri luontotyyppin luomista tai entistämistä lähes 100 hehtaarin suuruisella alueella Peenejoen laaksossa Jarmenin ja Loitzin välillä. Nämä toimet on toteutettava samanaikaisesti rakennustöiden kanssa, ja komissio pyytää Saksan liittohallitusta tiedottamaan näistä toimista riittävästi.

Komissio on myös pannut merkille moottoritien rakennusvaiheen aikana ja sen jälkeen aiheuttaman vaikutuksen vähentämiseksi suunnitellut toimet sellaisina kuin ne on viimeksi esitetty liikenneministeriön kirjeessä 30 päivältä lokakuuta 1995. Rakennustyö tehdään ponttoneilta käsin, jotta aluetta vahingoitettaisiin mahdollisimman vähän, ja tulvajättömaalle asetetaan mahdollisimman vähän pilareita. Lisäksi toteutetaan suojatoimia moottoritien aiheuttamia päästöjä vastaan esimerkiksi rakentamalla meluesteitä sillan molemmille puolille. Näillä esteillä lievennetään myös sillan yli kulkevien autojen ajovalojen yöeläimiin kohdistuvaa houkutusta ja häiriötä. Aiheellisia lisätoimia on toteutettava mahdollisen öljyn valumisen estämiseksi varmistamalla se, että öljy tai muut vaaralliset aineet eivät saastuta suojelualueita myöskään onnettomuuksien sattuessa.

Ottaen huomioon suunnitellut korvaavat ja lieventävät toimet ja sen, että vähiten vahinkoa aiheuttava ratkaisu on valittu, komissio esittää direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 4 kohdan mukaisesti seuraavan lausunnon:

Jarmenin itäpuolelle suunnitellun A 20 -moottoritien "Peenetal vom Kummerower See bis Schadefähre" -suojelualueelle aiheuttamat vahingolliset vaikutukset ovat perusteltavissa erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä.

Tehty Brysselissä 18 päivänä joulukuuta 1995.

Komission puolesta

Ritt BJERREGAARD

Komission jäsen
